

شنبه ۲۸ دی ۱۴۰۰
۱۵ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
شماره ۴۸۸۵

خبرنام رضوی

گزارش

گزارشی درباره وضعیت سد فریمان، یادگار دوره صفویه که این روزها نفس‌های آخرش را می‌کشد

۱۵ متر رسوب پشت سد تاریخی!

گزارش اصغری فریمانی، مسلمی

سد تاریخی فریمان در ۱۲ کیلومتری شهر فریمان یکی از آثار تاریخی استان است که نقش بسزایی در کشاورزی این شهرستان دارد، این سد در اسفند ۷۹ د فهرست آثار ملی قرار گرفت و در دوره‌های صفوی و قاجار مرمت شد و در سال ۷۶ با هدف ذخیره‌بیشتر آب‌ار تفاعش افزایش یافت و مدیریت این سد از شورای کشاورزان به شرکت آب منطقه ای واگذار شد، کشاورزان فریمانی مدعی اند بعد از واگذاری مدیریت سد به آب منطقه ای لایروبی سالانه انجام نشده که منجر به انباشته شدن حجم رسوب به ارتفاع ۱۴ تا ۱۵ متر طی سال های گذشته شده است از سوی دیگر مدیر عامل شرکت آب منطقه ای استان می گوید : اصولا لایروبی سدها در مناطق خشکی مثل استان خراسان رضوی به دلیل بارش کم باران دارای توجیه اقتصادی نیست و هزینه های زیادی دارد و ما هر سال در راستای لایروبی، در چپه های تحتانی سد را باز می کنیم تا گل ولای خارج شود، اما واقعیت این است که هزینه لایروبی سدها آن قدر بالاست که این هزینه ها سه تا چهار برابر ساخت یک سد برآورد می شود. با این حال فرماندار فریمان می گوید: پروژه رسوب برداری با نظارت شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی توسط یک شرکت تعاونی به نمایندگی از کشاورزان و با همکاری کشاورزان و بهره برداران آب سد و کمک نماینده مردم فریمان در مجلس شورای اسلامی و همراهی فرمانداری در حال اجراست و از ۱۵ بهمن اسدل پس از اتمام عملیات رسوب برداری سد دوباره آب گیری خواهد شد.

دیدگاه‌های کشاورزان فریمانی

علی قاسمیان، کشاورز فریمانی به خبرنگار مامی گوید: تا قبل از سال ۷۶ که مدیریت سد فریمان با کشاورزان شهرستان فریمان بود مشکلی نداشتیم و هر سال کشاورزان شهرستان با همدلی سدر لایروبی می کردند اما پس از سال ۷۶ که ارتفاع سد فریمان ۳ متر افزایش یافت مسئولان استانی مدیریت سدر ا برعهده گرفتند و لایروبی را مانند گذشته انجام ندادند و این موضوع موجب شد تا کنون با بیش از ۱۵ متر رسوب ولای در پشت سد مواجه باشیم. سید حمزه خلیلی از دیگر کشاورزان

فریمانی با بیان این که سد فریمان در موقعیتی عالی روی رودخانه فریمان احداث شده است و در دوران ترسالی دریاچه ای با حدود ۲ کیلومتر طول ایجاد می کند، اظهار می کند: در گذشته کشاورزان به صورت سنتی با همان ابزار اولیه تراکتور، بیل و نیروی انسانی اقدام به لایروبی سد فریمان می کردند.

مدیر عامل یک شرکت تعاونی کشاورزی نیز با اشاره به این که در سال های گذشته مدیریت سد در دست کشاورزان بود و شورای کشاورزان رسوب برداری را هر سال انجام می داد، می گوید: چرا متولیان امر از سال ۷۶ که مدیریت سدر ا برعهده گرفتند اقدام به رسوب برداری نکرده اند و فقط در مواقع سیلاب و بارش های شدید برای ساعاتی در چپه ها را باز می کردند تا لایروبی انجام شود. مهدی چوپانیان مقدم با اشاره به این که آب منطقه ای هیچ گاه روش سنتی رسوب برداری کشاورزان را قبول نداشته است تصریح می کند: بارها این روش سنتی به مسئولان پیشنهاد شده بود اما آب منطقه ای مدعی است که لایروبی فقط به روش علمی یعنی باز کردن در چپه های سدر در مواقع سیلاب و بارش های شدید باید انجام شود و بنابراین امروز می بینیم که سد فریمان با حدود ۱۵ متر لای و رسوب به کمارفته است و نفس های آخر خودش را می کشد . چوپانیان مقدم با اشاره به این که بعد از همین بارش هفته گذشته شورای کشاورزان با هماهنگی با مسئولان تصمیم به رسوب برداری به همان روش قدیمی گرفت ، خاطر نشان می کند : جناب عالی و مسئولان مشاهده کردید که در مدت سه شبانه روز بیش از ۳۰ هزار متر مکعب رسوب با سد فریمان خارج شد و البته این لایروبی در روزهای آینده نیز ادامه خواهد داشت و حجم قابل توجهی از رسوبات به بیرون منتقل خواهد شد. وی با اشاره به این که در روش سنتی کشاورزان مسیر خروج آب از سد فریمان را در هر مرحله جابه جایی می کنند و این کار موجب ایجاد شیارهایی در لایه لای رسوبات و انتقال آن به بیرون سد می شود، می گوید : از مسئولان می خواهیم اکنون که روش لایروبی سنتی کشاورزان بازدهی و عملکرد بسیار بالایی را نسبت به روش های علمی و فنی نشان داده است امور مدیریت آب سدر ا مانند سال های گذشته به کشاورزان بدهند و البته با قوانین و دستورالعمل های سخت گیرانه سنگ اندازی هم نداشته باشند.

روش سنتی لایروبی سد فریمان

چوپانیان مقدم در خصوص روش سنتی لایروبی سد، بیان می کند: در این روش آب ورودی به پشت سدر ا قبل از رسیدن به محل دپوی آن به جویبی که در سال های گذشته ساخته شده است، وارد می کنیم سپس شیارهایی در رسوبات ایجاد ولای و رسوب ها از سد خارج می شود پس از آن محل خروج آب در چندین مر حله عوض می شود و به این ترتیب بخش قابل توجهی از لایروبی انجام می شود. وی ادامه می دهد: در گذشته کشاورزان حدود ۳۰ تا ۴۰ روز کار لایروبی را انجام می دادند اما هم اکنون به واسطه وجود برخی تجهیزات این کار با همکاری ۱۰ کشاورز انجام می شود.

آب به جای این که در موقع سیلاب و باران ذخیره شود، رهاسازی می شود

دبیر اجرایی نظام صنفی و کشاورزی فریمان هم می گوید: سد فریمان در سال ۷۶ ارتفاعش ۳ متر افزایش یافت و پس از آن مدیریت سد فریمان از کنترل کشاورزان خارج شد و الان آب منطقه ای خراسان بر آب سد مدیریت دارد. علی مظهر فریمانی با اشاره به این که هم اکنون سد ۱۴ متر رسوبات انباشته دارد و این یعنی آب به جای این که در موقع سیلاب و باران ذخیره شود، رهاسازی و بدون استفاده روانه رودخانه ها می شود، اظهار می کند : سال ۹۸ یکی از بار باران ترین سال های زراعی بود و باید بیشترین آب را ذخیره می کردیم اما متأسفانه رسوبات مانع ذخیره سازی آب شد و اکنون به دلیل نبود آب و خشکسالی شاهد وضعیت نابسامان کشاورزان شهرستان فریمان هستیم. وی در

ادامه با بیان این که در جلسه ای که در گذشته شورای کشاورزان با قاضی زاده، نماینده مردم فریمان در مجلس شورای اسلامی داشتند موضوع لایروبی نشدن بند فریمان توسط آب منطقه ای مطرح شد و در همان جلسه در تماس تلفنی قاضی زاده با علایی، رئیس آب منطقه ای استان مقرر شد تا هزینه های لایروبی کشاورزان را آب منطقه ای استان پرداخت یا این که خودش رسوب برداری کند، می افزود: نه تنها رسوب برداری انجام نشد بلکه حق آبه نیز از کشاورزان دریافت شد. مظهر فریمانی ادامه می دهد: اگر قرار شود کشاورزان نیز رسوب برداری را انجام دهند معلوم نیست که هزینه های آنان پرداخت شود بنابراین این موضوع باید در قرارداد آب منطقه ای با کشاورزان آورده شود چرا که اطمینانی به آب منطقه ای نداریم و در گذشته حتی به دلیل پرداخت نکردن بخشی از حق آبه کشاورزان از ما شکایت شده است.

لایروبی سد ۴ تا ۶ برابر ساخت سد هزینه دارد

محمد علایی، مدیر عامل شرکت آب منطقه ای استان می گوید : اصولا لایروبی سدها در مناطق خشکی مثل استان خراسان رضوی به دلیل بارش کم باران دارای توجیه اقتصادی نیست. وی با بیان این که لایروبی سدها هزینه های زیادی دارد، می افزود: ما هر سال در راستای لایروبی در چپه های تحتانی سدر ا باز می کنیم تا گل ولای خارج شود، اما واقعیت این است که هزینه لایروبی سدها آن قدر بالاست که این هزینه ها سه تا چهار برابر ساخت یک سد برآورد می شود. مدیر عامل شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی ادامه می دهد: هر

روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

چقدر لایروبی و رسوب زدایی از سد صورت بگیرد باز گل ولای در سد جمع خواهد شد، در سد فریمان نیز دو در چپه وجود دارد که در سال های گذشته یکی از در چپه ها بسته شده بود، با باز گشایی یکی از در چپه ها حجم زیادی از گل ولای از سد خارج شده است. وی با اشاره به این که توجیه اقتصادی نداشتن لایروبی سدها فقط مخصوص سد فریمان نیست، می افزود: کل سدهایی که در مناطق خشک و نیمه خشک ساخته می شوند به این دلیل که میزان بارش ها در این مناطق کم است و از طرفی آورده سدها فقط سیلاب ها هستند باید در این وضعیت در چپه تحتانی سد باز شود تا لایروبی و رسوب از سد خارج شود، اگر بخوایم از طریق دیگری لایروبی سدها را انجام دهیم آب سدر ا از دست می دهیم. وی تصریح می کند: در سدهایی مثل کارون و دز که آب همیشه در آن ها جریان دارد وضعیت فرق می کند، در آن سدها همیشه در چپه های تحتانی سدر ا باز می کنند تا گل ولای در سدر سوب نکند، اما در مناطق خشک که سیلاب فقط در فصل زمستان اتفاق می افتد اگر ما مداوم در چپه ها را باز کنیم آب سدر ا از دست خواهیم داد و باید با وضعیت خشکسالی آب داخل سدها را نگهداری کنیم. مدیر عامل شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی در خصوص حجم آب در سدهای استان نیز خاطر نشان می کند: هم اکنون میزان ذخیره آب در سدهای استان تنها ۲۵ درصد است.

۱۵ هزار متر مکعب رسوب برداری انجام شده است

رئیس گروه بهره برداری و نگهداری از تأسیسات آبی استان نیز می گوید: تخلیه رسوب دغدغه کشاورزان و مجموعه شهرستان است. حسین عباس زاده می افزاید: اگر کشاورزان روستاهای لوشاب و کارخانه همکاری کنند و همین میزان آب را که از حاشیه سدر داشت می کنند در مخزن ها کنند می توانیم رسوب بیشتری را ببریم. وی ادامه می دهد: هم اکنون در چپه تخلیه تحتانی سد معروف به قفل دیوانه را آب گیری می کنیم تا پس از خاطر جمع شدن از شیر تخلیه به سمت تخلیه رسوب و مسیر قفل دیوانه که بالاترین تراز آب گیری است، برویم. وی با اشاره به این که در چپه اشغال گیر بند فریمان باز است، اظهار می کند: هم اکنون ۱۵ هزار متر مکعب رسوب برداری انجام شده است و هر چه دی مخزن بیشتر باشد قدرت و سرعت آن بیشتر می شود. رئیس شورای اسلامی شهر فریمان هم با بیان این که مجوز

۲ واکنش متفاوت درباره اختلالات برق در سیلاب اخیر

مدیر کل بحران از اختلال برق در ۷ شهرستان و ۴۰ روستا خبر داد اما سخنگوی شرکت برق گفت مشکل حاد نبوده است

گزارش محمد حسام مسلمی

در پی بارش باران در نقاط مختلف استان و جاری شدن سیلاب مدیر کل مدیریت بحران استانداری اعلام کرد بر اثر بارش های اخیر، شبکه برق در هفت شهرستان و ۴۰ روستا دچار اختلال و قطعی شد که با تلاش ۱۲۴ اکیپ تخصصی، برق این مناطق وصل شده، این در حالی است که سخنگوی شرکت برق خراسان در واکنش به این اظهارات مطرح کرده مشکلات به وجود آمده مورد خاصی نبوده است.

نه در جریان نیستم

حسن حشمتی، سخنگوی صنعت برق استان در گفت و گو با خراسان رضوی در خصوص جزئیات قطعی و اختلال برق در هفت شهرستان می گوید: "خبرنگاری از رسانه ای با من تماس گرفت که سیل آمده و دو روز است که مردم بی برق هستند، مشکل دارند، خیلی تند و تیز حرف می زد، پرسیدم کجا چنین اتفاقی افتاده است؟ در جوابم گفت در خراسان رضوی، بعد گفتم که نه در جریان نیستم. خبرنگار دوباره پرسید چطور شما در جریان نیستید؛ در جوابش گفتم بعید می دانم که مشکل خاصی باشد، چیزهای مهم را در جریان قرار می گیریم، چیز کوچکی بوده است، خبرنگار دوباره پرسید که نه چطور شما هفت شهرستان مشکل برق دارند و سیلاب آمده است و خبر ندارید، من هم دوباره به او گفتم که اجازه به هدید که پرس و جو کنم و به شما اطلاع می دهم. وی با بیان این که موضوع را از شرکت توزیع برق خراسان پیگیری کردیم تصریح می کند: "دوستان

گفتند که سیلاب آمده است اما به لحاظ برق مشکل نداریم، مشکلات عادی که سیل چندپایه برق را با خود می برد وجود دارد اما این ها مشکل جدی نیست. "وی تأکید می کند: "دلیل ندارد که من در این حد در جریان باشم، در خود شهرستان ممکن است برق نیم ساعتی قطع شود، موضوع از نظر برق می موضوع مهمی نبوده است، شاید از لحاظ خسارت ها به جاهای دیگری مربوط باشد. "وی در پاسخ به این سوال که طبق گفته نجات، مدیر کل مدیریت بحران استانداری در پی بارش های اخیر برق هفت شهرستان و ۴۰ روستا دچار قطعی و اختلال شده بود، می گوید: "نه چنین چیزی نبوده است، چون من اطلاع دارم، واضح می گویم از نظر ما مشکل جدی نبوده است، وقتی سیلاب می آید در برخی روستاها پایانه های برق را با خود می برد، مگر در شهر مشهد وقتی سیلاب می آید قطعی برق نداریم؟ بعد این را تیتروژ نامه بنکید در حالی که چیز حادی نیست. "سخنگوی شرکت برق خراسان تصریح می کند: "در زمانی مثل تابستان که دچار قطعی برق می شدیم خود ما اطلاع رسانی می کردیم، ولی وقتی که مشکلی وجود ندارد دیبایم مشکل را بزرگ کنیم، حالا آقای نجات در آن جا بودند و در خصوص خسارت ها مفصل توضیح دادند، اما از نظر برق، من که از مسئولان پرسیدم گفتند مشکلی وجود ندارد."

حتی موردی نبوده که یک شب برق نداشته باشند

حشمتی با بیان این که به عنوان سخنگوی شرکت برق اعلام می کنم که مشکل خاصی نبوده است، تأکید می کند: "بارنگی های اخیر پیش آمده ممکن است تیرهای برق را سیلاب ببرد، در برخی روستا ها که سیلاب آمده همکاران ما بر بخش

دیگر اظهارات سخنگوی شرکت برق که گفته بود قطعی و اختلال برق مشکل خاصی نبوده است این گونه واکنش نشان می دهد و می گوید: "نباید این گونه می گفت، اما آقای دیبچی مدیر عامل شرکت برق استان نیز با ما در تماس و پیگیر بود، شاید هم بی اطلاع بودند، اما به هر حال دوستان در شرکت برق همت کردند تا مشکلات قطعی و اختلال برق حل شود، خودم در منطقه بودم. "وی در خصوص دیگر خسارت ها به مناطق سیل زده استان نیز می گوید: در بخش شهر جنت آباد شهرستان تربت جام؛ هشت روستا و در مجموع ۲۷۴۳ خانوار آن حافظه شده است که در حال تلاش برای حل این مشکل هستیم. وی تصریح می کند: در دیگر شهرستان ها شرایط طبیعی است، ضمن این که در شهرستان های تربت جام، کلات،

خسارت ۲۵ میلیاردی سیلاب به شهرستان های صالح آباد و تربت جام

سیل اخیر حداقل ۲۰ میلیارد تومان برآورد شده است ولی تعیین دقیق خسارت سیل به زودی اعلام می شود. وی خاطر نشان کرد: با استقرار تیم های واکنش سریع اتفاقات آب شهرستان های تایباد، نیشابور و تربت جام، ترمیم و رفع خسارت تأسیسات و خط آب شرب روستاهای سیل زده در شهرستان صالح آباد با سرعت در حال انجام است. امیر ذاکری دبیر ستاد مدیریت بحران تربت جام با اشاره به خسارت های ناشی از بارش باران در دروزا اخیر گفت: در پی بارش های شدید باران در دوروز گذشته در تربت جام بیش از ۵۰ میلیارد ریال خسارت به بخش های مختلف کشاورزی، دامداری، راهداری، زیرساخت ها و تأسیسات شهری ... این شهرستان وار شد. امیر ذاکری افزود: عملیات تخلیه آب سیلاب زیر گذر احمدآباد با همکاری ادارات عضو ستاد مدیریت بحران همچنان ادامه دار و امید است تا پایان وقت امروز زیر گذر باز گشایی شود.